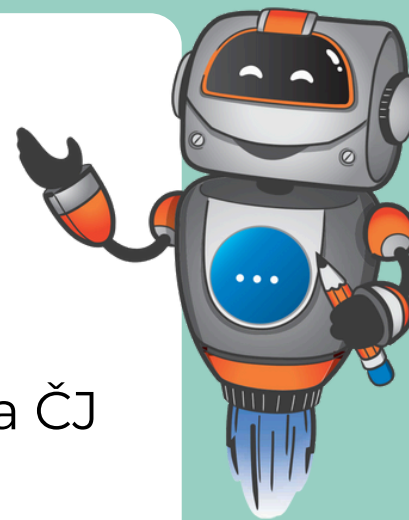

PODVOJNÝ DENÍK

TIP OD SCIOBOTA

KDY POUŽÍT

- uvědomění
- individuální aktivita / dvojice
- kompetence k učení, čtenářská gramotnost
- všechny stupně, všechny předměty (zejména ČJ a odborné předměty)

ČESKÝ JAZYK

PODVOJNÝ DENÍK využijete v hodinách českého jazyka při rozboru literární ukázky, v hodinách slohu jako pomůcku pro psaní úvahy nebo argumentační eseje.

ODBORNÉ PŘEDMĚTY

V hodinách odborných předmětů záznam do PODVOJNÉHO DENÍKU poslouží jako základ pro diskuzi nebo jako možnost alternativního způsobu zápisu poznámek.

- ✓ Rozvíjí u žáků schopnost vyjádřit vlastní názor, tvořit argumenty, zapisovat podnětné myšlenky.
- ✓ Podporuje schopnost práce s textem, poukazuje na rozmanitost názorů vztahujících se ke stejné části textu.

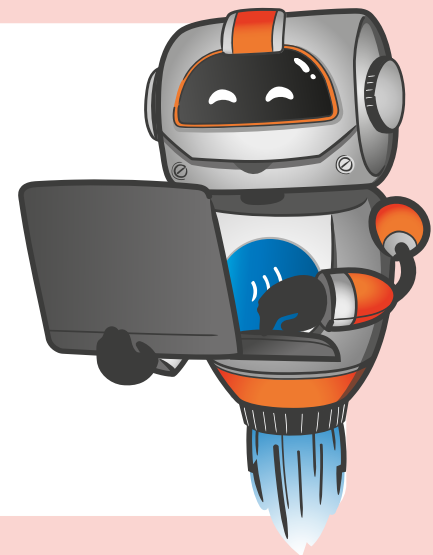
UKÁZKA

Citace (doslovná pasáž textu)	Komentář (vlastními slovy okomentovaná vybraná pasáž textu)
<i>Ferda byl přeborníkem ve hře na ochovávanou.</i>	<i>Na ochovávanou také hrajeme s kamarády rádi. Nejvíce o prázdninách u babičky v Rousínově. Když jsem se jednou ochoval do kůlny, nikdo mě nenašel.</i>

SLOVNÍ TENIS

KDY POUŽÍT

- evokace
- aktivita pro dvojice
- kompetence k učení
- všechny stupně a předměty

- ✓ Žáci se uvolní, „zahřejí“, naladí se na téma. Připomenou si, co s tématem, kterému se budete věnovat podrobněji, souvisí a co o něm již vědí.
- ✓ Žáci se učí myslet v asociacích a vnímat souvislosti a vztahy mezi jednotlivými částmi probíraného tématu.

Učitel může žákům kromě názvu tématu dát i obrázek/graf/infografiku, které se k tématu hodí a které mohou pomoci vymýšlet asociace.

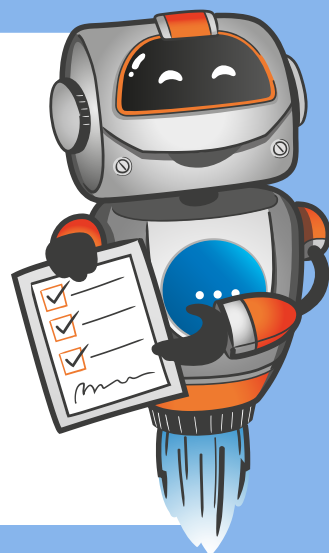
U asociačních metod může být sporné, zda je dané slovo již „mimo hřiště“, tedy se jedná o aut. Žáci si mohou tato slova zapisovat a společně o nich pak můžete diskutovat.

TIP OD SCIOBOTA

ŽIVÉ PEXESO

KDY POUŽÍT

- evokace, reflexe
- aktivita pro dvojice
- kompetence k řešení problémů / učení
- všechny stupně, všechny předměty

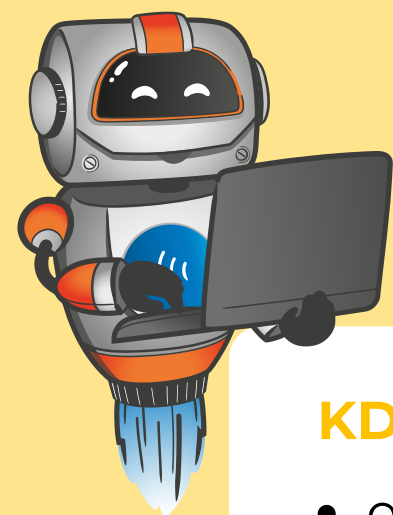

- ✓ Podporujete u žáků schopnost analytického myšlení. Učíte žáky hledat souvislosti mezi pojmy a nacházet různá řešení.
- ✓ Zároveň procvičujete prezentování vlastních výstupů, zpětnou vazbu.

UKÁZKA

DĚJEPIS

Bitva na Bílé hoře	Francouzská revoluce	Vyvraždění Slavíkovců	Osvícenství v Evropě	První světová válka
Zavraždění Ferdinanda d'Este	Prohra Německa v první světové válce	Informační exploze	Zámořské plavby	Pád římské říše
Zabrání českého pohraničí Německem	Vynález internetu	Rekatolizace	České národní obrození	Zrušení nevolnictví
Revanšismus v Německu	Rozmach vlády Přemyslovců	Kolonialismus	Nejednota, spory, rivalita, vpády Germánů	Mnichovská dohoda

ANO - NE

KDY POUŽÍT

- evokace, uvědomění, reflexe
- individuální aktivita
- kompetence k učení, čtenářská gramotnost
- 1. stupeň, všechny předměty

- ✓ Rozvíjí schopnost předvídat a následně předpovědi ověřovat skrze informace v textu.
- ✓ Vedete žáky k vytváření vlastních názorů a hypotéz. Aktivně pracují s odborným textem, zamýšlejí se nad fakty, vzájemně je porovnávají.

UKÁZKA

VARIANTA A	TVRZENÍ	PŘED ČTENÍM Ano/Ne	PO ČTENÍ Ano/Ne	POZNÁMKA Konkrétní pasáž textu (slovo, slovní spojení) potvrzující/vyvracející tvrzení.	
	<i>Život včeli dělnice trvá jeden rok.</i>				
<i>Hlavní úlohou trubců je ohrážit vchod do úlu.</i>					

VARIANTA B	TVRZENÍ	SOUHLASÍM Ano/Ne	PROČ? Můj argument	NÁZOR řečníka/ z textu Ano/Ne	PROČ? Argument řečníka/ z textu
	<i>Život včeli dělnice trvá jeden rok.</i>				
<i>Hlavní úlohou trubců je ohrážit vchod do úlu.</i>					

FYZIKA

Žáci mohou vyplnit tabulku před pokusem či četbou toho, jak daný fyzikální jev probíhá.

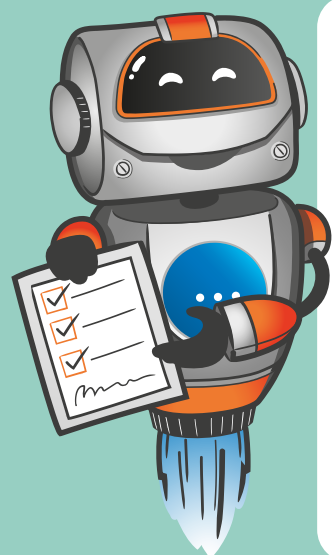
CHEMIE

V chemii se mohou zamýšlet nad otázkami, jak budou reagovat dané prvky a proč.

TIP OD SCIOBOTA

ČTENÍ S PŘEDVÍDÁNÍM

KDY POUŽÍT

- uvědomění
- individuální, dvojice, skupinová aktivita
- kompetence k učení / řešení problémů
- čtenářská gramotnost
- 1. stupeň - ČJ, CJ, OV, DĚ, PŘ, FY

Aktivně zapojíte žáky do čteného textu. Budete je učit prezentovat vlastní názor, shrnovat text po kratších úsecích.

Společně půjdete v textu více do hloubky.

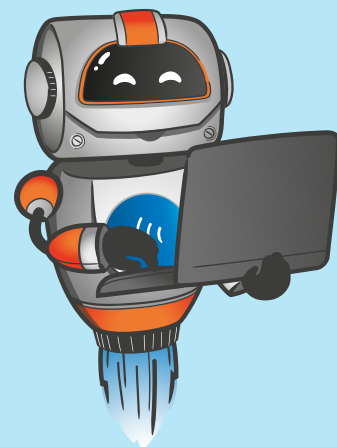
UKÁZKA

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

- Co myslíš, co teď udělá hlavní hrdina, co ho čeká?
- Stane se něco překvapivého? Proč si to myslíš?
- Dokážeš odhadnout, jak příběh skončí?

TABULKA PŘEDPOVĚDÍ

Co se stane?	Jaké pro to máte důkazy?	Co se doopravdy stalo?
<i>Benjamin zhubne a bude se snažit získat srdce své spolužačky.</i>	<i>Jeho nevlastní matka mu domluvila schůzku s nutričním terapeutem. O Claire Ben mluví od první stránky příběhu.</i>	<i>Ben začal držet dietu, ale nakonec ještě více přibral. S Claire vše pokazil. Co asi bude dál?</i>

FILTR

KDY POUŽÍT

- uvědomění
- individuální, dvojice, skupinová aktivita
- kompetence k učení
- komunikativní, čtenářská gramotnost
- 1. stupeň, ČJ, DĚ, OV, ZE, CH, PŘ, FY, CJ

- ✓ Práce s klíčovými slovy a jejich vyhledávání v textu.
- ✓ Filtr vyvažuje metody, které jsou zaměřené verbálně. Jedná se o neatřelé grafické znázorňování důležitého a nedůležitého.

UKÁZKA

PŘÍRODOPIS

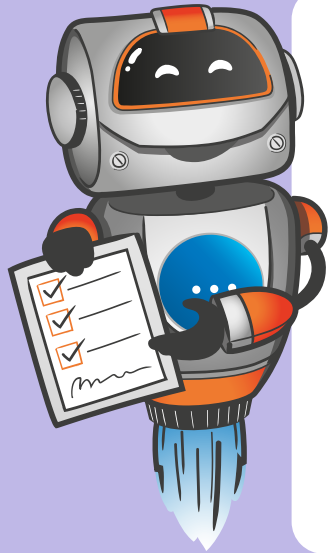

TIP OD SCIOBOTA

LITERATURA

Při práci s beletristickým textem v hodinách literární výchovy bude zadání lehce odlišné – za klíčová slova mohou být považována např. klíčová slova charakterizující hlavního hrdinu/prostředí, dále např. slova typická pro autorův styl, slova nejméně očekávaná vzhledem ke stylu autora apod. Můžete pracovat s motivy a tématem.

I.N.S.E.R.T.

KDY POUŽÍT

- uvědomění
- individuální aktivita
- kompetence k učení
- komunikativní, čtenářská gramotnost
- 1. stupeň - ZE, DĚ, PŘ, CH, FY, VV a další

✓ Učíte žáky pracovat s odborným textem s porozuměním.

✓ Žáci uplatňují své zkušenosti a poznatky, pracují s textem individuálně už při prvním čtení.

UKÁZKA

PRVOUKA - PŘÍRODOPIS

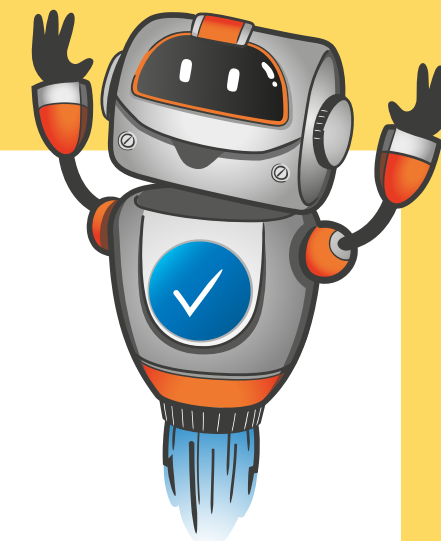
Zebra

✓	+	-	?
<i>Má pruhy.</i>	<i>Pruhy jsou jako odpuzovač much.</i>	<i>Je bíločerná nebo černobílá?</i>	<i>Dokáže utéct před lve?</i>
<i>Jí trávu.</i>	<i>Žije na savaně</i>		
<i>Je roztomilá.</i>	<i>Pruhy jsou i hnědé.</i>		

SYSTÉM ZNAČEK PRO ZPRACOVÁNÍ TEXTU

✓	Udělejte fajfku na okraji textu, jestliže něco z toho, co čtete, potvrzuje, co jste věděli nebo si mysleli, že víte.
+	Udělejte plus, pokudliže informace, kterou se dozvíte, je pro vás nová a zároveň důvěryhodná.
-	Udělejte minus, je-li informace, kterou čtete, v rozporu s tím, co víte nebo co jste slyšeli. Tímto znaménkem můžete také označit nějaký rozpor uvnitř textu.
?	Udělejte otazník, objeví-li se informace, které nerozumíte, jež vás mate nebo o ní byste se chtěli dozvědět více.

POSLEDNÍ SLOVO

KDY POUŽÍT

- uvědomění, reflexe
- individuální, skupinová aktivita
- kompetence k učení, čtenářská gramotnost
- 1. stupeň - ČJ, DĚ, OV a další

Aktivita žáky učí nejen vybrat podstatnou nebo zajímavou myšlenku textu, ale především písemně a přesně formulovat své přemýšlení o ní.

UKÁZKA

ČESKÝ JAZYK, LITERATURA

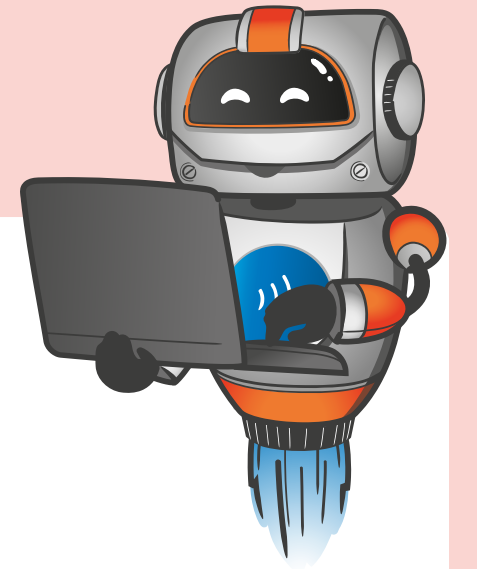
Citace

Potom sáhla do kabelky a podala mi sešitek v černém obalu. Vonělo to, jako když děda rozloží na piáně starý noty.

Můj komentář

Připomnělo mi to mého dědu a jeho voňavý pokojík. Měl tam spoustu věcí, které měly takovou tajemnou, starodávnou vůni. Chodila jsem k dědovi do jeho pokojíku moc ráda a přičuchovala k těm věcem, o kterých mi pak děda taky hodně vyprávěl.

PUTOVNÍ MIKROFON

KDY POUŽÍT

- reflexe
- skupinová aktivita
- kompetence komunikativní
- 1. stupeň, všechny předměty

Zopakujete látku a upevníte poznatky žáků.

Probudíte zájem o celé téma tím, že žáci budou pátrat, co by ještě přidali – budou si pak s větší zvědavostí doplňovat informace.

UKÁZKA

DĚJEPIS

„DNES SI BUDEME V HODINĚ POVÍDAT O T. G. MAŠARYKOVĚ, KTERÝ BYL NAŠÍM PRVNÍM PREZIDENTEM.“

„T. G. M. BYL NAŠ PRVNÍ PREZIDENT A ZASLOUŽIL SE O VZNIK ČESKOSLOVENSKA.“

„ZASLOUŽIL SE O VZNIK ČESKOSLOVENSKA TÍM, ŽE BĚHEM PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY VYJEDNÁVAL S MOCNOSTMI.“

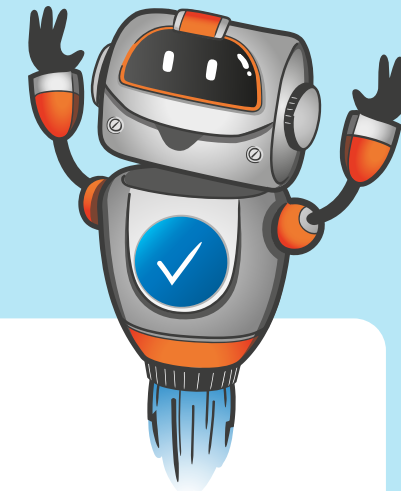
PŘÍKLADY POUŽITÍ

Tímto způsobem lze prezentovat téměř jakékoliv téma v jakémkoliv předmětu.

- Co víme o hlavním hrdinovi? (literatura)
- Co jste slyšeli o husitech? (dějepis)
- Co víte o Austrálii? (zeměpis)
- Co je to organická chemie a kde všude se s ní v dnešním moderním světě setkáváme? (chemie)

TIP OD SCIOBOTA

PRAVDA, NEBO LEŽ

KDY POUŽÍT

- reflexe
- skupinová aktivita
- kompetence k řešení problémů
- 1. stupeň - jakýkoliv předmět při opakování látky

Žáci se učí kriticky vnímat a hodnotit informace. Na základě svých znalostí a svého úsudku určují, zdali jsou výroky pravdivé, či nepravdivé.

UKÁZKA

PŘÍRODOPIS

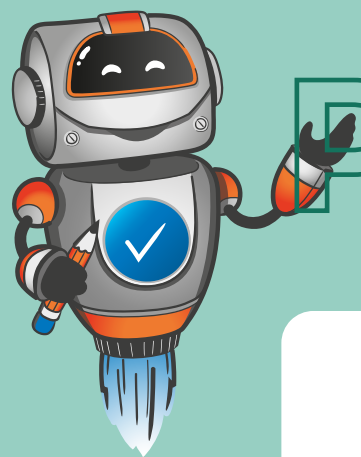
Sada výroků k tématu SAVCI, o kterých žáci rozhodují, zda jsou pravdivé, či nikoliv.

SAVCI JSOU
NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ
TRÍDOU ŽIVOČICHŮ.

PO NAROZENÍ SE ŽIVÍ
VÝHRADNĚ MLÉKEM
OD MATKY.

MAJÍ STÁLOU
TĚLESNOU TEPLITU
MEZI 30-42 STUPNI
CELSIA.

KREVNÍ OBĚH
JE ZČELA
UZAVŘENÝ.

PŘEDVÍDÁNÍ Z KLÍČOVÝCH SLOV

KDY POUŽÍT

- evokace
- individuální / dvojice / skupinová
- kompetence k učení, čtenářská gramotnost
- 1. stupeň - ČJ, OV, DĚ, ZE, CJ a další

Aktivita vzbuzuje u žáků zájem o téma, motivuje je.

Trénuje předvídání, které patří mezi základní čtenářské strategie.

UKÁZKA

ZEMĚPIS

JEŽÍŠ

PRALES

PLÁŽ

OLYMPIÁDA

Myslím si, že dnes se budeme učit o státu, pro který je nějakým způsobem důležité křesťanství, a proto je v klíčových slovech uveden Ježíš. Asi to bude velký stát napříč různými podnebnými pásmy, když má pláž i prales. Místem konání olympiády již bylo mnoho států...

ZEMĚPIS, DĚJEPIS

V zeměpise a dějepise na základ klíčových slov žáci předvídají téma hodiny a zdůvodňují, jak se k tomuto tématu nabízená slova vztahují.

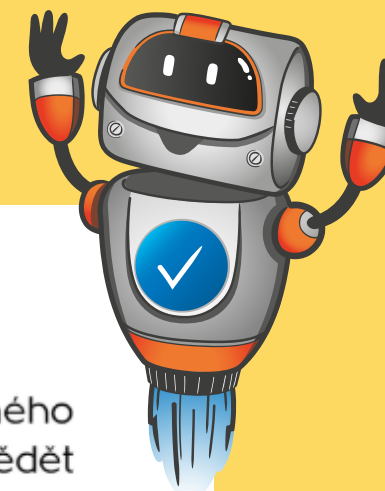
ČESKÝ JAZYK

V českém jazyce a literatuře žáci na základě klíčových slov vytvářejí předpovědi o příběhu, který budou číst.

TIP OD SCIOBOTA

TICHÁ POŠTA

KDY POUŽÍT

- reflexe
- individuální, skupinová aktivita
- kompetence k učení
- 1. stupeň, všechny předměty

Podstatou aktivity je učit žáky tvořit a klást otázky a hledat odpovědi.

JAK NA TO?

- 1 Na konci lekce vyzvěte žáky, aby na lísteček napsali svou otázku, která se týká probíraného tématu (může to být něco, čemu žáci zcela neporozuměli; něco, o čem by se chtěli dozvědět více).
- 2 Papírek s otázkou žáci nepodepisují, ale na horní okraj nakreslí symbol, podle kterého si svou otázku poznají.
- 3 V tichosti jej pak odnesou na určené místo ve třídě (třídní kobereček, katedra nebo prázdná lavice).
- 4 Když své otázky doručí všichni, opět si v tichosti (bez dlouhého vybírání) najdou jiný papírek s otázkou. Jejich úkolem je spolužákovi co nejpřesněji odpovědět.
- 5 Pokud tápou, odepíší tazateli, že nevědí, a pokusí se najít způsob, jak odpověď nalézt (odkázat na knihu, internet, jiný zdroj...).
- 6 Poté dojde opět k předání „pošty“ na určené místo a každý žák si vyhledá svůj původní papírek.
- 7 Na konci aktivity se ptejte, zda bylo všem odpovězeno, zda všichni odpovědím věří, nebo o nich naopak pochybují.
- 8 Těm, kteří dostali neuspokojivou odpověď, může být ponechán prostor na opětovné položení otázky nyní již celé skupině.

ZAPAMATUJ SI V MINUTĚ

KDY POUŽÍT

- reflexe
- individuální, dvojice, skupinová aktivita
- kompetence k učení
- 1. stupeň, všechny předměty

Cvičení vyžaduje aktivní zapojení žáků, trénujete paměť.

JAK NA TO

Napište na tabuli (nebo flipchart) 10 a více pojmů z látky, kterou jste právě probrali nebo kterou po určité době opakujete.

Dejte žákům minutu na to, aby se na pojmy podívali a snažili se zapamatovat si celý seznam. Jakmile minuta uběhne, tabuli zavřete (otočte flipchart).

Žáci mají za úkol během určeného časového limitu (ideálně 10 minut) zapsat, co si ze seznamu zapamatovali. Jejich úkolem ale není zopakovat pojmy, ale psát jejich popis, vyjádřit je pomocí metafory nebo příkladu.

Po skončení časového limitu projděte s žáky všechny pojmy a nejrůznější způsoby, jakými je popsali.

Na závěr provedte reflexi. Porovnejte několik různých definic shodných pojmů a diskutujte, které jsou přesnější a proč. Co musí obsahovat vysvětlení daného slova, aby bylo srozumitelné a jednoznačné?